

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Iri Abụọ na Abụọ

*Ikpughe Mmeghe Nrurita Uka nke Amụma: Ụzọ Ọrụ nke Mmiri Ozuzo
Ikpeazụ na Nsogbu Ikpeazụ*

Jeff Pippenger
2023-12-17

Usoro ọrụ nke Chineke kwadoro ka akọwaputara kpomkwem n'Isiakwụkwọ nke Aizajia nke iri abụọ na asatọ na nke iri abụọ na itoolu, ebe e ji “ahiri n'elu ahiri” nochite anya usoro ahụ. N'ubochi Septemba 11, 2001, mmuo-ozu di ike nke Mkpughe iri na asatọ ridatara, ma n'ime ime nke a, o meghariri nridata ahụ o mere n'August 11, 1840. N'onodu abuo ahụ, mgbe nridata ya gasiri, e gosiri Babilon di ka nke dara ada, e wee kpoo oku, ma n'oge na-adighi anya a ga-akpokwa ya ozo, ka ndi ka no n'ime udo-nsopuru ya puta. N'onodu abuo ahụ, ihe omume ahụ nke mezuru amuma ahụ metutara uwa nile, n'ihu na dika e buo ozi mmuo-ozu mbu ahụ gaa “n'ulo ọrụ mgbasaa ozioma o bua n'ụwa” n'afọ 1840, otu a ka uwa dum metutara ma ghotu ihe omume nke Septemba 11, 2001. Amuma ahụ e mezuru n'August 11, 1840 bu amuma nke kowara etu e si etinye mgbochi n'elu Alakuba nke ahuhu nke abuo, ma ozugbo mgbe Septemba 11, 2001 gasiri, e tinyere mgbochi n'elu Alakuba nke ahuhu nke ato.

Ogost 11, 1840 na-anochi anya inye ike nye ozi ahụ e kpughechara n'oge ogwugwu n'afọ 1798, ma Septemba 11, 2001 na-anochi anya inye ike nye ozi ahụ e kpughechara n'oge ogwugwu n'afọ 1989. E kwadoro iwu bu isi nke mmeghari nke mmuo ozi mbu na Ogost 11, 1840, iwu ahụ bukwa ukpuru ubochi maka otu afọ. E kwadoro iwu bu isi nke mmeghari nke mmuo ozi nke ato na Septemba 11, 2001. Iwu ahụ bu na a na-eme ka eziokwu guzosie ike site n'iweta “ahiri n'elu ahiri,” na-egosi na ogwugwu ka a na-akowa site na mmalite, nakwa na akuko ihe mere eme na-emeghari onwe ya. Ihe omume amuma nke Septemba 11, 2001 abughi naani na okwu kpomkwem nke Sister White kwadoro ya, kama, nke ka mkpa, site n'eziokwu ahụ bu na ihe omume ndi ahụ dabara kpomkwem n'otu akara uzọ ahụ di na akuko ihe mere eme nke ndi Millerite. Ihe a matara site n'ihe omume nke Ogost 11, 1840 abughi oke mmezu nke amuma ahụ, kama o bu idi ire nke usoro nkowa Miller na ndi otu ya nabatara.

“Onodu ahụ mezuru amuma ahụ kpamkpam. Mgbe e mere ka a mara ya, igwe mmadu di ukwu kwenyesiri ike n'izi ezi nke ukpuru nkowa amuma nke Miller na ndi ya na ha rukoro ọrụ nabatara, e wee nye mmeghari mbibia ahụ mkpali di itunanya. Ndi ikom nwere omumu na okwa jikotara onwe ha na Miller, ma n'ikwusa ma n'ibiputa echiche ya, ma site n'afọ 1840 ruo 1844 ọrụ ahụ gbasara ngwa ngwa.” *The Great Controversy*, 335.

N'ubochi Septemba 11, 2001, mgbe a malitere itu “mmiri ozuzo ikpeazu,” “arumuka” ahụ bu, ma ka bukwa, gbasara ezi ma o bu ugha usoro nkowa. E gosiputara amuma ndi nke ngaghari Millerite n'elu chaati 1843 na nke 1850, nke Sista White kwadoro di ka ndi Onyenwe anyi kpara, nakwa dika mmezu nke Habakkuk isi nke abuo. Ozi ndi Millerite nke sitere n'aka “ukpuru nkowa amuma nke Miller na ndi otu ya nabatara, na” nke mesiri muo “mkpalite di itunanya” nke nyere ozi nke Mkpu Etiti Abali ike, ka e sere n'elu chaati nsọ abuo ahụ. E ji iwu amuma Miller mata ma guzobe

amuma ndi e gosiputara n'elu chaati nsọ abụọ ahụ. Chaati ndi ahụ bu mmezu nke iwu di na Habakkuk ka e jiri anya hu na e sere amuma ndi e ji usoro Miller guzobe n'elu "mbadamba," n'otu otutu. Habakkuk isi nke abụọ na-akowaputa, ma jikota onwe ya ozugbo na, "arumuka" nke Aizaya isi nke iri abụọ na asaa.

M ga-eguzo n'ebe m na-eche nche, m ga-eguzokwa onwe m n'elu ulo nche, m ga-elekwa anya ihu ihe O ga-ekwu n'ebe m no, na ihe m ga-aza mgbe a baara m mba. Habakkuk 2:1.

Okwu a bu "abara mba" n'amaokwu ahụ putara 'ruoro uka.' Habakkuk, di ka onye na-anochi anya ma ndi nche nke mmeghari nke mmuo-ozu mbu ma nke mmuo-ozu nke ato, ga-abu onye a ga-azuro uka, ma o choro ighota ihe o ga-aza mgbe arumuka ahụ malitere. Aziza ya n'akuko ihe mere eme nke mmuo-ozu mbu bu mmeputa nke chaati nsọ abụọ ahụ, ma aziza ya n'akuko ihe mere eme nke mmeghari nke mmuo-ozu nke ato bu mmeputa nke usoro amuma a koro, Habakkuk's Two Tables. E wuru chaati ndi ahụ na usoro omumu ahụ n'elu usoroomume nke e gosiputara n'ime nke o bu na n'ime akuko ihe mere eme ndi ahụ di iche iche. N'ime Habakkuk, usoroomume ahụ na-anochi anya ihe ndi nche ji eguzobe ozi ahụ, o na-akowaputakwa okwu a "na-arurita uka" banyere ya, nke n'aka nke ya na-emeputa klas abụọ nke ndi na-efe ofufe.

Aga m eguzo n'ebe m na-eche nche, debe onwe m n'elu ulo nche, m ga-elekwa anya ihu ihe O ga-agwa m, na ihe m ga-aza mgbe a baara m mba. Jehova wee zaa m, si, Dee ohuu ahụ, meekwa ka o doo anya n'elu mbadamba, ka onye na-agu ya nwee ike igba oso. N'ihu na ohuu ahụ ka diri oge a hoputara; ma n'ogwugwu ya o ga-ekwu okwu, o gaghikwa agha ugha: o burugodi na o na-egbu oge, chere ya; n'ihu na o ga-abia n'eziokwu, o gaghi egbu oge. Lee, mkpuru obi ya nke e buliri elu adighi ezi omume n'ime ya: ma onye ezi omume ga-adi ndu site n'okwukwe ya. Habakkuk 2:1-4.

A na-agu otu otu n'ihè ezi omume site n'okwukwe, ebe a na-ebuli mkpuruobi nke otu nke ozo elu, dika e gosiri ya n'ime onye Farisii na onye onautu. Ndi Farisii tukwasiri obi n'uzo omume nke dabeere n'omenala na nnyefe sitere n'aka nna nna, onye Farisii ahụ kwa nochikwara anya usoro okpukpe nke jigidere igwe aturu ha n'okpuru ochichi site n'itinye usoro okwa na nzokwu, nke ndi na-ekwuputa onwe ha na ha bu ndi Chineke hoputara na-achikwa, na ndi na-agbachitere eziokwu, ma n'ikpezu sonyere n'ikpogide Eziokwu n'obe. "Arumuka" amuma nke Aisaja isi nke iri abụọ na asaa, bu maka ezi na ugha usoro Akwukwo Nso. Ndi na-emegide onwe ha n'ime "arumuka" ahụ bu ndi na-eso usoro omume nke Ilaija nke oge ahụ, na usoro ndi okachamara na nka mmuta okpukpe nke e guzobere kemgbe ogologo oge, nke Sanhedrin nochiri anya ya n'oge Kraist.

Isi nke iri abụọ na asaa na-akowaputa na "mkparita uka" ahụ na-amalite mgbe o "kwusiri," ma o bu mgbe Chineke gbochiri "ifufe ya siri ike," n'"ubochi ifufe owuwa anyanwu." "N'ogo, mgbe o na-aputa, i ga-arurita ya uka: o na-egbochi ifufe ya siri ike n'ubochi ifufe owuwa anyanwu. Ya mere, site na nke a ka a ga-eme ka ajo omume Jekob di ocha." Okwu ahụ bu "di ocha" putara ka e kpuchiri mmehie ekpuchi, ma na-anochi anya ihichapu mmehie n'ikpe nyocha. Usoro a na-arurita uka banyere ya na-anochi anya ule a ga-agafe, ma o buru na a ga-ehichapu mmehie nke ndi Chineke. Usoro Ilaija dika ule ka e gosiputara n'akuko banyere Kraist, ebe e buru uzo doo anyi aka na nti na n'oge ahụ, ndi juru ozi Jon Baptist (onye Kraist koro Ilaija), enweghi ike irite uru n'ozizi Jizos.

A na-anochi anya ozi nke mmiri ozuzo ikpeazu di ka ozizi nke Jizos, n'ihu na O bu Okwu ahụ; ma e wezuga nke a, a na-anochi anya mmiri ozuzo ikpeazu dika "ume oheru ahụ," nke a kowara dika "onuno nke Onyenwe anyi."

Ya mere, chegharianu, laghachikwutekwanu, ka e hichapu mmehie unu, mgbe oge ume oheru ga-esi n'ihu Onyenwe anyi bia; o ga-ezitekwa Jisus Kraist, onye e kwusaraara unu mbu. Oru Ndiozi 3:19, 20.

Nwannaanyi White na-akowaputa na mmuo-ozu ahụ nke siri n'eluigwe rida n'Isi nke iri nke Mkpughe, n'ubochi Ogoost 11, 1840, "abughi onye ozu di nta kara Jisus Kraist n'onwe Ya." Ya mere, mmuo-ozu ahụ nke rida n'ubochi Septemba 11, 2001, ga-abukwa "onye na-erughi Jisus Kraist n'onwe Ya." Iritadata Ya n'akuko ihe mere eme o bu n'ime ha na-egosi mmalite nke "arumuka" amuma gbasara usoro eziokwu ma o bu nke ugha, n'ihu na akwukwo ahụ di n'aka Ya ka e jiri ya nochite anya ya, nke e nyere ndi nke Chineke iwu ka ha rie. Mgbe Jisus no na Galili, O gwara ndi na-eso uzọ Ya na ha ga-eri anu ahụ Ya ma nuo obara Ya, n'ihu na O kwuputara ebe ahụ na O bu achicha ahụ e si n'eluigwe zitere. O tufuru otutu ndi na-eso uzọ kara n'ebe ahụ kara n'oge o bu ozu n'ozu Ya, ndi ahụ hapurukwa, aloghachighi ozu. Ndi ahụ hapuru, mere otu ahụ n'ihu na ha horo iji usoro ugha nyochaa nkuzi Ya site n'inara okwu Ya n'uzo nkiti, kama itinye ha n'oru n'uzo ime mmuo ziri ezi. "Arumuka" nke Aizaya iri abuo na asaa bu ihe iriba ama amuma nke nwere otutu ndi ama iji gosi na o na-anochite anya usoro a na-ekwuputa nke nyocha Akwukwo Nso nke e guzobere, nke no n'ilu ogu megide usoro nke onye ozi Elaija nochiri anya ya.

O na-akara otu kpomkwem ebe n'ime usoro na-aga n'ihu nke igafe nke ogbugba ndu mbu na ndi Chineke hoputara, na mmalite nke mmekorita ogbugba ndu ahụ na ndi "n'oge gara aga, ndi na-abughi ndi Chineke." "Arumuka" ahụ, nke ka mkpa, na-anochi anya mmalite nke oge ahụ nke na-ejedebe na iwu Sode nke na-abia n'oge na-adighi anya. Alfa na Omega na-anochi anya njedebe ya na mmalite ya mgbe niile, ma n'ime ime nke a, "arumuka" ahụ n'onwe ya aghowo ihe nnochianya nke otu n'ime mmehie ndi nna anyi, nke a ga-ekweta ma kwuputa, iji mezuo ekpere Levitikos iri abuo na isii.

Ekpere Daniel nke di n'isi nke itoolu na-anochi anya ekpere a ga-ekpe n'ogwugwu ubochi ato na okara nke Mkpughe iri na otu. A na-anochi anya oge ahụ n'Aizaya iri abuo na asaa di ka oge mgbe "obodo ahụ e wusiri ike ga-abu ebe togboro n'efu, a ga-agbahapukwa ebe obibi ahụ, hapu ya ka o di ka ozara: ebe ahụ ka nwa ehi ga-ata nri, ebe ahukwa ka o ga-edina ala, rie alaka ya. Mgbe alaka ya akponwuo, a ga-agbaji ha puo: umu nwanyi na-abia, tinye ha n'oku: n'ihu na o bu ndi mmadu na-enweghi nghota: ya mere Onye kere ha agahi emere ha ebere, Onye kpuru ha agahi egosikwa ha amara."

E gosiri na a hughi ndi ama abuo ahụ "amara," n'ihu na ha kwusara amuma ugha nke butere oge "ozara" nke ubochi ato na okara. Mgbe ahụ ha horo "ndi na-enweghi nghota," o bu ezie na mbu ha bubu "obodo e wusiri ike." Obodo ahụ wee buru "nkpofu," na "ebe obibi" nke a "gbahapuru." O horo okpuku akoro nwuru anwu dina n'okoro ama nke obodo Sodom na Ijpt. Mgbe a koro ndi nwuru anwu ka ha bilie, a na-anwale ha site na mmehie nke ndi nna ha, nke gunyere "mkparita uka" ahụ na mmalite oge ahụ nke malitere site n'inye ozi mbu ike ma kwusi na mbata nke ozi nke

atọ. Mkpārịta ụka ahụ bụ ma a ga-anabata ma ọ bụ jụ usoro a na-anọchi anya site n’Elijha nke akụkọ ihe mere eme ha. N’afọ 1863, ndị nna nke Adventism juru ozi nke “ugboro asaa” nke Mosis, nke Elijha wetara.

Malite n’onwa Julai, afọ 2023, alaka akorọ nke Aịsaija iri abuo na asaa aghaghị ikpebi ma ha ga-emeghachi mmehie nke choochi di na Galili, na akukọ ihe mere eme nke 1863, nakwa akukọ ihe mere eme nke Septemba 11, 2001. Iju usoro a na-anochi anya ya site n’aka Habakuk isi nke abuo, na Aịsaija iri abuo na asaa, nakwa site n’aka Ilaija, Jon Onye Na-eme Baptizim na William Miller, bu imeghachi mmehie nke nna nna anyi ha, kama irite uru site n’ihe atụ nsọ ndi ahụ e dere maka ndi ogwugwu nile nke uwa biakwutere.

Ugbu a ihe ndi a nile mere ha ibu ihe atụ: e dekwara ha n’akwukwo ka ha buru ido aka na nti nye anyi, ndi ogwugwu nke uwa biakwasiri. Ya mere, ka onye na-eche na o guzosiri ike lezie anya, ka o ghara ida. O dighi onwunwa dakwasiri unu ma e wezuga nke na-adikari mmadu; ma Chineke bu onye kwesiri ntukwasi obi, Onye na-agaghị ekwe ka a nwaa unu kariya ihe unu puru idi; kama, ya na onwunwa ahụ, O ga-emekwa uzọ mgbapu, ka unu wee nwee ike idi ya. Ya mere, ndi m huru n’anya nke ukwuu, gbapunu ikpere arusi. Ana m agwa ndi nwere amamihe okwu; kpenu ikpe banyere ihe m na-ekwu. 1 Ndi Korint 10:11–15.

Usoro di nsọ ahụ na-eguzobe ozi nke Mkpụ Etiti Abali, nke bu ozi mmiri ozuzo ikpeazu. Ozi ahụ, mgbe a na-eri ya n’uzo ime mmuo, na-emeputa ahumihe kwekoru na ya n’ezie, dika nri mkpuru oka Daniel na ndi ikom ato ahụ bara uru wetara odidi ihu ka mma ma nwekwaa abuba kariya. Ma n’ime Habakok isi nke abuo, ihe mgbochi nye ndi na-aju onyinye nke ime ka a guzozie mmadu site n’okwukwe bu nganga, nke na-egbochi ha iga n’ihu imata Onyenwe anyi. O buru na e nwere oge o bua mgbe ndi nke Chineke apughi ikwusi oru nke inakwere ezi usoro ahụ, na iri ozi ahụ n’aka mmuo ozi ahụ, o bu ugbu a!

“Anyi ekwesighi ichere mmiri ikpeazu ahụ. O na-abiakwasị ndi nile ga-amata ma nabata igirigi na mmiri ozuzo nke amara nke na-adakwasị anyi. Mgbe anyi na-achikota iberibe ihè ahụ, mgbe anyi na-enwe ekele maka ebere ndi ahụ doro anya nke Chineke, Onye huru n’anya ka anyi tukwasị Ya obi, mgbe ahụ nkwa o bua ga-emezu. ‘N’ihi na dika uwa si eweputa ome ya, na dika ubi si eme ka ihe ndi a kuru n’ime ya puputa; otu a ka Onyenwe anyi Chineke ga-eme ka ezi omume na otuto puputa n’ihu mba niile.’ Isaiah 61:11. Uwa dum ga-epuputa n’ebube Chineke.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 984.

Okwu amuma nke Chineke akowaputala na mgbe a tudara nnukwu ulo nile nke New York City n’ala, mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato ga-aridata, ma “Mkpughe iri na asato, amaokwu otu ruo ato ga-emezu.” Aizaya iri abuo na asaa na-akowa oge ahụ dika “ubochi nke ifufe owuwa anyanwu,” o bukwa oge a na-egbochi “ifufe siri ike.” “N’oke, mgbe o na-aputa, i ga-arurita uka na ya: o na-egbochi ifufe ya siri ike n’ubochi nke ifufe owuwa anyanwu.” Sister White na-akowaputa kpomkwem otu oge ahụ.

“N’oge ahụ, mgbe oru nke nzoputa na-eru ngwucha, nsogbu ga-abia n’elu uwa, mba di iche iche ga-ewekwa iwe, ma a ga-egbochi ha ka ha ghara igbochi oru nke mmuo ozi nke ato. N’oge ahụ ka ‘mmiri ozuzo ikpeazu,’ ma o bu ume oheru sitere n’ihu Onyenwe anyi, ga-abia,

iji nye ike n'olu ukwu nke mmuṛo ozi nke atṛ, ma kwadebe ndi nsṛ ka ha guzoro n'oge a ga-awuṣa ihe otiti asaa ikpeazu." Early Writings, 85.

Ike nke na-ewe iwe mba nile bjarutere mgbe mmiri ikpeazu ahṛ malitere izo. Ma ozugbo ike ahṛ weere mba nile iwe, e jidere ya ka ṛ ghara iḡa n'ihu, n'ihī na Aizaya dere na ṛ "na-egbochi ifufe ya siri ike." Ifufe ahṛ siri ike bu ifufe ṛwṛwa anyanwṛ, a na-egbochikwa ifufe ahṛ mgbe mmiri ikpeazu ahṛ malitere ife nwayṛṛ nwayṛṛ, ma ṛṛ nzoṛṛta na-erukwa na mmechi ya. Ṛṛ mmechi nke nzoṛṛta bu oge nke akara. "Ahiri n'elu ahiri," ifufe ahṛ siri ike, ma ṛ bu ifufe ṛwṛwa anyanwṛ ahṛ, nke a na-egbochi n'oge a na-akara nari puku na iri anṛ na anṛ ahṛ akara, bu ifufe anṛ nke Mkpughe isi nke asaa.

Ma mgbe ihe ndi a gasiri, ahuru m ndi mmuṛo-ozi anṛ ka ha guzo n'akuku anṛ nke uwa, na-ejide ifufe anṛ nke uwa, ka ifufe ghara ife n'elu uwa, ma ṛ bu n'elu okṛ osimiri, ma ṛ bu n'elu osisi ṛbula. Ahurukwa m mmuṛo-ozi ozo ka ṛ na-arigo site n'ṛwṛwa anyanwṛ, na-enwe akara nke Chineke di ndu; o wee were olu di ukwu kpokuo ndi mmuṛo-ozi anṛ ahṛ, ndi e nyere ike imebi uwa na okṛ osimiri, si, Emerukwala uwa ahṛ, ma ṛ bu okṛ osimiri, ma ṛ bu osisi ndi ahṛ, ruo mgbe anyi ga-akara ndi ohu Chineke anyi akara n'egedege ihu ha. Mkpughe 7:1-3.

E ji ihe atṛ gosi ikpu akara nke ndi otu puku nari otu na iri anṛ na anṛ n'ime nbata mmeri nke Kraist n'ime Jerusalem. N'ebe ahṛ Kraist, nani otu oge n'ime ndu Ya nile, norokwasiri n'elu inyinya ibu (ihe nnochianya nke Islam), Lazaros wee duru ngaghari ahṛ banye n'ime Jerusalem. Sister White na-akowaputa Lazaros dika ihe nnochianya nke akara ahṛ n'akuko ihe mere eme ahṛ.

"N'itu oge n'ibia n'ebe Lazaros no, Kraist nwere nzube ebere n'ebe ndi na-anataghi Ya no. O nogidere n'ebe O no, ka site n'ikpolite Lazaros n'onwu O wee nye ndi Ya ndi isiike na-ekweghi ekwe ihe ama ozo na O bu n'ezie 'mbilite n'onwu na ndu.' O choghi ihapu olileanya nile gbasara ndi ahṛ, bu aturu ogbenye, ndi na-awaghari awaghari nke ulo Izrel. Obi Ya na-agbawa n'ihī na ha ajughi icheghari. N'ebere Ya O kpebiri inye ha otu ihe ama ozo na O bu Onye Mweghachi ahṛ, Onye ahṛ naani Ya nwere ike iweta ndu na anwughi anwu n'ihṛ. Nke a ga-abu ihe ama nke ndi nchujaja agaghi enwe ike ikowahie. Nke a bu ihe kpatara oge O turu tupu O aga Betani. Oru ebube a kacha elu, mbilite Lazaros n'onwu, ga-abu ihe ga-etinye akara Chineke n'oru Ya na n'ikwuputa Ya na O bu Chineke." The Desire of Ages, 528, 529.

Oge nchere ahṛ nke malitere na Julai 18, 2020 ka e ji nchere Kraist tupu O bilite Lazaros n'onwu nochie anya. Oge nchere nke Mkpughe isi nke iri na otu na-agwu na mmechi nke ubochi atṛ na okara ahṛ. N'ime ubochi ndi ahṛ, ndi ama abuo ahṛ dina nwuru anwu n'okporo ama. Ma di nno ka e kwesiri ibili Lazaros n'onwu mgbe oge nchere gasiri, otu a kwa ka ṛ diri ndi ama abuo Jon. Ozugbo e bilitere ha n'onwu, ha na-eduga usoro njem ahṛ banye na Jerusalem, na-anochi anya "akara nke Chineke," na "oru ebube okpu-eze" nke na-agba ama banyere idi chi nke Kraist. Mbilite n'onwu ahṛ na-akowaputa mmechi nke ika akara nke puku mmadu nari otu na iri anṛ na anṛ ahṛ, nke na-eme mgbe a na-egbochi ifufe anṛ ahṛ, ifufe ṛwṛwa anyanwṛ ahṛ, ifufe ike ahṛ, nke bjarutere na Septemba 11, 2001.

N’oge ahụ bụ iwu Sọnde, a na-ahapụ ifufe ndị ahụ ka ha wetara ikpe nkwughachi n’ahụ anyị ọhịa nke ụwa nke Mkpughe iri na atọ. Ugbu a kwa, ha na-amiputaworị site n’etiti mkpịsị aka ndị mmụọ ozi anọ ahụ na-egbochi ha n’oge a na-eme akara. Otu n’ime ntuaka kacha miri emi n’ime Spirit of Prophecy nke metụtara ụbọchị ifufe ọwụwa anyanwụ ka a huru n’akwukwọ Testimonies, mpiakota nke itoolu. Mpiakota ahụ na-amalite okwu ndị ahụ sitere n’ike mmụọ nsọ na ibe nke iri na otu, ya mere, n’uzọ ihe nnochianya, ọ na-amalite na “itoolu na iri na otu”. Aha isiakwukwọ ahụ bụ, “Nsogbu Ikpeazu”, ma ọ bụkwa isiakwukwọ mbụ nke ngalaba a kpọrọ, “Maka Ọbịbịa nke Eze”.

Ọ dighị ihe àmà ọ bụla na-egosi na ndị nchikọta dere olu akwukwọ ahụ kpachaara anya gbanwee nkebi ahụ na aha isi ahụ, ma ọbịbịa nke Eze ahụ ka a na-amata n’uzọ dị mfe dika ọbịbịa nke onye-alụ-nwunye, nke n’ilu nke ụmụagboghọ iri ahụ na-eme n’oge nsogbu etiti abalị nke idị ma ọ bụ enweghị mmanụ n’ime ite ha na-akpatara ụmụagboghọ ahụ. Nsogbu etiti abalị nke na-abia ugbu a dị ka aha ahụ na-anọchi anya ya—nsogbu ikpeazu maka ụmụagboghọ iri ahụ. N’ime nsogbu ahụ, ha na-egosi ma ha nwere mmanụ ahụ, ma ọ bụ na ha enweghị ya. Mmanụ ahụ abughị nanị Mmụọ Nsọ; a kọwara ya kpomkwem dika Mmụọ Nsọ, nakwa dika ozi ziri ezi, nakwa dika agwa ziri ezi.

Usoro ziri ezi na-eguzobe ozi ziri ezi nke Mkpu Etiti Abalị, ma ozi ahụ, mgbe anabatara ya ma mee ihe dika o siri di, na-emeputa agwa ziri ezi. Agwa ahụ n’ime nsogbu ikpeazu ahụ bụ agwa nke na-anata akara nke Chineke. Usoro nke ikara ndị Chineke akara malitere n’ọbịbịa ụbọchị ifufe ọwụwa anyanwụ, na Septemba 11, 2001. Ozi nke oge ahụ bụ mgbe ahụ ka e rie ya. Ma iri ma ọ bụ ghara iri ka e ji “arumuka” nke Aizaja nochite anya ya, nakwa ajuju Habakuk banyere ihe ndị nche kwesiri iza n’arumuka ahụ. Oge ichere nke Matiu iri abuo na ise na Habakuk na-ejedebe n’onyonyo nke igwè abuo nke ndị na-efe ofufe. Oge ichere ahụ, nke e jiri ụbọchị atọ na okara nochite anya ya n’Isi nke iri na otu nke Mkpughe, ọ fọdurụ ntakiri ka ọ gwu.

A na-anogidekwa anya oge ahụ ná mmalite isi ahụ n’ime mpiakota nke itoolu, site n’otu akukụ sitere n’akwukwọ Ndi Hibru, ebe Pọl na-ekwughari n’uzọ ozo amaokwu nke anọ nke Habakkuk isi nke abuo. Ntuaka Pọl ahụ na-etinye Habakkuk 2 n’ime mmeghari nke mmụọ-oziri nke atọ, n’ihi na ọ bụ n’akukọ ihe mere eme ahụ ka Kraist batara n’Ebe Kachasi Nso, ma n’akukọ ihe mere eme ahụ ka ekpughere ihè nke ozi nchujaja ukwu Ya, ma ọ bụkwa n’akwukwọ Ndi Hibru ka Pọl na-ekpughe mkpughe kacha doo anya banyere ozi nchujaja ukwu nke Kraist n’Okwu Chineke.

Habakuk isi nke abuo, n’ime ije ozi nke mmụọ ozi mbu, amatabeghi ije nke Kraist banye n’Ebe Kachasi Nso, n’ihi na nke ahụ emeghi ruo ná njedebe nke nkwusa nke Mkpu Etiti Abalị. Oge nchere ahụ Pọl kpọrọ aha bụ oge nchere nke Habakuk na Matiu, ma ọ bụ oge nchere nke ga-amalite n’ubochi Julai 18, 2020. Amaokwu ikpeazu nke Habakuk isi nke abuo na-anochi anya mmechi nke Mkpu Etiti Abalị n’akukọ ihe mere eme ndi Milairait, na mbata nke mmụọ ozi nke atọ:

Ma Onye-nwe-anyi no n’ulo nsọ ya di nsọ: ka ụwa niile noro juu n’ihu ya. Habakkuk 2:20.

Àmàrà, mpiakota nke itoolu, na-emesi ike, malite na ibe nke iri na otu (itoolu-iri na otu), ilu umu agboghọ iri ahụ, oge ichere ahụ na njikọ ya na Habakuk na Matiu, na nsogbu ikpeazu ahụ na Septemba 11, 2001, mgbe arumuka amuma ahụ bjarutere.

“Ngalaba 1—Maka Ọbibia Eze”

“Naanị obere oge fọduru, ma Onye ahụ nke ga-abia ga-abia, ọ gaghikwa anogide n’iche oge.’
Ndi Hibru 10:37.

“Nnukwu Nsogbu Ikpeazu”

“Anyi na-ebi n’oge ogwugwu. Ihe iriba ama nke oge a, nke na-emezu ngwa ngwa, na-ekwuputa na obibia Kraist di nso n’aka. Ubochi ndi anyi bi n’ime ha di nso ma di oke mkpa. A na-ewepu Mmuo nke Chineke nwayoo nwayoo, ma n’ezie, n’uwa. Ihe otiti na ikpe amalitela idakwasị ndi na-eleli amara nke Chineke. Odachi ndi di n’ala na n’oke osimiri, onodu oha mmadu na-adighi edozi, na mkpu ima aka agha, bu ihe iriba ama na-atu egwu. Ha na-ebu amuma ihe omume ndi na-abianu nke idi ukwu kasinu.”

“Ndi nnochite anya nke ajo ihe na-achikota ike ha ma na-eme ka ha buru otu. Ha na-eme onwe ha ka ha sie ike maka nnukwu nsogbu ikpeazu ahụ. Nnukwu mgbanwe ga-adị nso ime n’uwa anyi, mmeghari ikpeazu ahụ ga-abukwa nke oso oso.”

“Onodu ihe ndi di n’uwa na-egosi na oge nsogbu di oké njo eruwo anyi nso kpomkwem. Akwukwo akuko kwa ubochi juputara n’ihe ama nke ogu di egwu nke ga-adị n’oge na-adighi anya. Nnukwu mpụ ohi na-eme n’uzo ugboro ugboro. Ikwusi oru ndi oru bu ihe a na-ahukari. A na-eme ohi na igbu ochu n’ebe niile. Ndi mmuo ojo jidere na-anapu ndu ndi ikom, ndi inyom, na umuntakiri. Ndi mmadu aghowo ndi mmehie ara ha gbara, udi ihe ojo niile na-achikwa ebe niile.

“Onye iro emezuwo ihe iga nke oma n’ikpogharia ikpe ziri ezi, ma juputa obi mmadu n’aguu inweta uru nke onwe.”

“‘Ikpe ziri ezi guzoro n’ebe di anya; n’ihi na eziokwu adaala n’okporo ama, ma izi ezi apughi ibanye.’ Aisaja 59:14. N’obodo ukwu di iche iche, e nwere igwe mmadu buru ibu na-ebi n’ogbenye na nhujuanya, ndi foro nke nta ka ha buru ndi na-enweghi nri, ebe obibi, na uwe; ebe n’ime otu obodo ndi ahụ kwa e nwere ndi nwere ihe kari ihe obi puru iri, ndi na-ebi ndu okomoko, na-emefu ego ha n’ulo ndi a kwadebere n’uba, n’ikpu mma n’ahu nke onwe ha, ma o bu nke ka njo, n’imeju agu anu ahụ, n’mmanya na-aba n’anya, utaba, na ihe ndi ozo na-ebibi ike uburu, na-emebi nguzozi uche, ma na-eweda mkpuruobi ala. Mkpu nke mmadu na-agu agu na-arigo n’ihu Chineke, ebe n’uzo o bu nke mmegbu na irigbu mmadu na-anakoba akunba di oke ukwu.”

“N’otu oge, mgbe m no n’Obodo New York, n’oge abali, a kporo m ka m lee ulo ndi na-ebili elu, otu ogo n’elu nke ozo, ruo n’eluigwe. E kwere nkwa na ulo ndi a agaghi ere oku, e wukwara ha iji nye ndi nwe ha na ndi wuru ha otuto. Elu kari, ma elu kari ka ulo ndi a nogidere na-ebili, e jikwa ihe ndi kasi onu ahia ruo ha. Ndi ulo ndi a bu nke ha adighiaju onwe ha, si: ‘Olee otu anyi puru isi kasi mma nye Chineke otuto?’ Onye-nwe anyi anoghi n’echiche ha.”

“Echere m, si: ‘A si na ndi a na-etinye ego ha n’uzo di otu a puru ihu omume ha dika Chineke si ahụ ya! Ha na-akpakoba ulo ndi mara mma nke ukwu, ma n’anya Onye Ochichi nke eluigwe na uwa, otu atumatu na aghughu ha si buru ihe nzuzu! Ha adighi eji ike nile nke obi na

uche amụ otú ha ga-esi nye Chineke otuto. Ha efuola ihu nke a, bú orụ mbụ nke mmadụ.”

“Ka ụlọ ndị a toro elu nọ na-ebili, ndị nwe ha ji nganga nke oghichọ di elu nuriya onu na ha nwere ego ha ga-eji meju onwe ha afo ma kpalie ekworo n’obi ndi agbata obi ha. Otutu n’ime ego ahụ ha tinyere otu a ka a nwetara site n’inapu mmadụ ihe n’ike, site n’ipisi ndi ogbenye. Ha chefuru na n’eluigwe a na-edebe ndeko nke azumahia o bula; azumahia o bula na-ezighi ezi, omume aghugho o bula, e dekofo ya n’ebe ahụ. Oge na-abia mgbe, n’aghugho na nkwulu ha, mmadụ ga-eru ebe Onyenwe anyi agaghị ekwe ka ha gafee, ha ga-amutakwa na e nwere okè ndidi Jehova.”

“Ihe na-esote nke gafere n’ihu m bu mkpu ntiwapu-oku. Ndi mmadụ lere ụlọ ndi ahụ di elu ma e weere na oku apughi imeri ha, si: ‘Ha nọ n’udo zuru oke.’ Ma e rere ụlọ ndi a ka a ga-asị na e ji pichu mee ha. Ugbọ mgbanyu-oku enweghi ike ime ihe o bula iji kwusi mbibi ahụ. Ndi mgbanyu-oku enweghi ike iru oru n’iji igwe ndi ahụ aru oru.” Testimonies, volume 9, 11–13.

“Arumuka” ahụ mere banyere usoro oru na mbido oge a na-anochi anya ya site n’isi mbu nke Daniel; nke a na-anochikwa anya ya site n’isi nke mbu ruo nke ato nke Daniel; nakwa nke akuko ihe mere eme nke malitere n’August 11, 1840; nakwa nke a na-anochi anya ya n’akuko ihe mere eme nke Jon isi nke isii, n’oge nsogbu ahụ di na Galili; nakwa nke a na-anochi anya ya site n’akuko ihe mere eme nke September 11, 2001 (ruo July 18, 2020), ka a na-emeghari ugbo a, o bughị n’ime Adventism n’ozuzu ya, kama n’etiti okpukpu ndi nwuru anwu akoro akoro ahụ a na-akpalite site n’ura nkuda mmuo ha site n’“olu” nke na-eti mkpu n’ozara.

N’edemede ozo anyi ga-ebido ilebara usoro oru ahụ anya, bu nke bu mmiri ozuzo ikpeazu dika e si kowaa ya n’Isi nke iri abuo na asato na nke iri abuo na itoolu nke Aizaya.

Ozokwa, anukwara m olu nke Onyenwe anyi, na-asị, Onye ka M ga-eziga, onyekwa ga-aga n’ihi anyi? Mgbe ahụ, asiri m, Lee m; ziga m. O wee si, Gaa, gwa ndi a, Nuru n’ezie, ma unu aghotakwala; hukwa n’ezie, ma unu aghotala ya. Mee ka obi ndi a buru abuba, mee ka nti ha di aru, mechiekwa anya ha; ka ha ghara iji anya ha hu, ma jiri nti ha nu, ma jiri obi ha ghotu, ma tugharia, ka e wee gwoo ha. Mgbe ahụ, asiri m, Onyenwe m, ruo ole mgbe? O wee zaa, Ruo mgbe obodo ndi ahụ ga-abu mkpomkpo ebe na-enweghi onye bi n’ime ha, ulo ndi ahụ enweghikwa mmadụ, ala ahụ abukwa ihe togboro n’efu kpankpan, Onyenwe anyi ewepukwa mmadụ n’ebe di anya, ma agbahapu nke ukwu di n’etiti ala ahụ. Ma n’agbanyeghi nke a, otu uzu n’uzu iri ga-adikwa n’ime ya, o ga-alaghachikwa, a ga-erikwasikwa ya: dika osisi teil, na dika osisi oak, nke ihe di ndu ha di n’ime ha mgbe ha dapusiri akwukwo ha: otu a ka mkpuru nsu ga-abu ihe di ndu ya. Aizaya 6:8–13.